

**AMENAJAREA PEISAGERĂ A PAROHIEI „SF. IERARH
PETRU MOVILĂ” DIN SATUL DUMBRAVA, CHIȘINĂU**

(Studiu de caz)

Natalia MOȘIN

CZU: 712.2:262.2(478)

mosin.octavian@gmail.com

The role, functions and principles of landscaping around rural churches were studied. The ways of selecting the landscaping solutions and the assortment of ornamental plants were analyzed. The results of scientific research can be used for the design and arrangement of places of worship located on the territory of the Republic of Moldova and beyond.

Dumbrava a devenit astăzi o localitate bine cunoscută, în mare parte, datorită locașului de cult din centrul satului, care reprezintă o referință în regiune. Biserica cu hramul „Sf. Ierarh Petru Movilă” este o adevărată bijuterie arhitecturală aflată în inima satului. Prima piatră la temelia bisericii a fost pusă în iulie 2006. De atunci și până astăzi s-au înfăptuit diverse lucrări de edificare a sfântului locaș. Zona din fața Bisericii arată astăzi superb, deoarece aici a fost realizat un proiect de amenajare peisageră a grădinii parohiale. Curtea Bisericii a devenit loc pentru întâlniri comunitare; diverse manifestații culturale și educaționale. Aici sunt utilizate în diverse compoziții un număr impunător de specii și varietăți de plante ornamentale, a fost aplicată zonarea funcțională a teritoriului, care prezintă o nouă abordare a punerii în valoare a spațiilor din preajma locașelor de cult din Republica Moldova.

Având în vedere că o mare parte din amenajări deja au fost realizate, ne-am propus drept scop evaluarea acestora.

Deoarece în sat nu există spații verzi sau alte locuri ornamentale, grădinii parohiale îi revine un rol deosebit în a crea un anturaj de solemnitate, de reculegere și smerenie, dar în același timp a unui loc festiv, pentru a fi puse în evidență importanța acestora. Astfel ca rezultat al evoluției, s-au format câteva zone funcționale. Grădina este raportată pe ambele părți ale aleii, care asigură accesul de la poarta centrală până la intrarea principală în biserică.

La intrare în curtea Bisericii, este amenajată zona festivă, care are menirea de a asigura un sentiment de solemnitate. La dreapta de poartă este loca-

lizat un sector de formă triunghiulară cu o suprafață de 9 m², unde a fost realizată o compoziție ornamentală, care are drept element central un măr altoit pe picior, suplimentat de un exemplar de mahon (*Picea glauca* var.*conica*), și câteva soiuri de ienupăr. Compoziția se suplimentează cu culturi floricole de sezon: șofrănei, lalele pitice, lobelii, crizanteme ș.a.

La stânga de la intrare se află un sector cu o suprafață de 12 m², care a fost amenajat, similar cu cel din partea dreaptă. Drept element central în acest sector a fost plantat un molid argintiu (*Picea pungens* var.*glauca blue*), suplimentat de câteva exemplare de ienupăr din soiuri diferite, și un exemplar tutorat de bârcoace (*Cotoneaster horizontalis*).

Scara de la intrarea în Biserică încadrează încă două sectoare mici, triunghiulare unde urmează să fie realizate compoziții asemănătoare. În total, în această zonă, sunt plantate 16 specii de arbori și arbuști, completați cu culturi floricole de sezon.

Zona peisajeră este cea mai extinsă ca suprafață, și constituie circa 200 m². Această zonă are drept scop crearea unui cadru pentru reculegeri. În cadrul amenajării am optat pentru un stil peisajer și un gen liniștit. Structura amenajării este determinată de o cărare șerpuitoare, care va fi realizată din dale de piatră, curburile cărării vor fi motivate de „insulițe” de vegetație, care vor face parcursul cărării interesant și ademenitor. Pentru a respecta principiul unității, drept cultură determinantă a fost selectat pinul (*Pinus sylvestris* L.). În jurul exemplarelor de pini au fost create insulițe – grupuri decorative de plante. Drept fundal pentru întreaga compoziție va fi o peluză bine îngrijită.

Pentru a crea o unitate compozițională, asortimentul de plante selectate pentru această zonă este comun tuturor grupurilor. Iar pentru un interes sporit, în fiecare grup sunt introduse elemente originale: în primul grup a fost plantat un exemplar de salcâm galben grațios (caragană) – *Caragana arborescens Pendula*, iar în grupul III, unicul element diferit este iasomia de grădină, tunsă în forme globuloase. În al doilea grup, un interes deosebit îl prezintă exemplarul de sacura și bujorul arbustiv, suplimentar mai fiind plantate brebenocul variegat, voinicerul, mahonul, levănțica, câteva soiuri de trandafiri, floxul târâtor, cineraria, vinețica ș.a. În total, asortimentul de plante ornamentale din această zonă însumează 32 de specii de plante ornamentale perene.

În partea dreaptă de la intrare este amenajată o grădină ornamenta-

lă, care are drept scop crearea unui cadru plăcut și liniștitor. Elementul central al amenajării este un havuz de o frumusețe aparte, amplasat la poalele unui nuc rotat. Piesa acvatică are scopul de a aduce răcoarea necesară în timpul verii, dar și a crea un climat mai plăcut. Fiind amenajat sub formă de stâncă, pentru decorarea acestuia am optat pentru plante de dimensiuni reduse, târâtoare sau sub formă de perniță, caracteristice alpinariilor.

Perimetrul întregii zone este ornamentat cu un mixborder, care are nu doar rolul de a delimita această zonă și a o pune în evidență, dar și de a găzdui o importantă colecție de plante ornamentale. În total, în această zonă sunt plantate peste 70 de specii de plante ornamentale.

Separată de un gard decorativ din lemn de zona ornamentală, este amenajată o zonă privată, unde a fost înființată o minigrădină de zarzavaturi în care, an de an, se cultivă legume, pomușoare, mirodenii și diverse plante medicinale. La proiectarea acestei zone s-a ținut cont de schema generală de amenajare a grădinilor mănăstirești medievale, care prevedea două axe ce se întretaie sub un unghi drept și simbolizează crucifixul. În cazul nostru, aceste axe sunt cărările de acces, care determină patru paturi pe care se plantează culturile leguminoase. La intersecția axelor principale, de obicei, se amplasa fie o piesă acvatică, fie un element de vegetație, care simboliza arborele vieții. Noi am optat pentru un rond, elementul central al căruia este un călin *Viburnum opulus* L., dar propunem înlocuirea lui cu un gutui, care după unii autori tocmai era acel pom de pe care Eva a rupt fructul cunoașterii.

Pe teritoriul locașului de cult, se mai află o zonă destinată pentru relaxare. Această zonă este proiectată în stil peisajer. Din elementele vegetale merită a fi menționate cele două exemplare de *Juniperus scopulorum* „skyrocket”, un exemplar de zadă (*Larix europaea* L.), care sunt suplimentate cu trei exemplare de Hosta și o *Thuja occidentalis* „Globosa”. Pe perimetrul a fost plantată o bordură de *Sedum spectabile* L. Zona este decorată și cu câteva figurine, care amplifică valoarea ornamentală a amenajării.

La selectarea vegetației, ne conducem de următoarele principii:

➤ Selectarea plantelor cu un grad sporit de decor, sau forme ornamentale deosebite, cum ar fi arbori altoiți pe picior (*Salix alba*),

forme tutorate, variegat ș.a. Asortimentul de plante va asigura puncte de interes pe parcursul întregului an.

➤ În alegerea asortimentului, se va ține cont de preferințele plantelor pentru iluminare și umiditate, se va acorda o atenție sporită dimensiunii plantelor, portului, gamei coloristice și altor criterii de decor.

➤ Au fost realizate diverse tipuri de amenajări, care să corespundă maximal scopurilor propuse. Pentru zona ornamentală avem elemente de înverzire verticală, iar utilizarea vaselor și a jardinierei sporește decorul întregii compoziții.

➤ Nu mai puțin importantă este semnificația religioasă pe care o au unele plante. Privind florile, câte forme, câte culori, câte parfumuri au, te minunezi de ceea ce a făcut Dumnezeu ca să ne bucure ochiul. Nu în zadar, clima de la noi beneficiază de un dar natural, plin de flori și bucurii duhovnicești. Astfel în preajma bisericii se cultivă trandafirii, crinii, salvia, caprifoiul – mai numit și Mâna Maicii Domnului, Dicentra – Inima Maicii Domnului, Asplenium – Brâul Maicii Domnului ș.a

În concluzie, merită menționat faptul că la amenajarea Parohiei „Sf. Ier. Petru Movilă” din satul Dumbrava a fost realizată zonarea funcțională a teritoriului, iar pentru fiecare zonă au fost propuse soluții individuale de amenajare. La realizarea proiectului de amenajare, au fost utilizate în diverse compoziții cca100 de specii și varietăți de plante ornamentale. La selectarea unui asortiment corect, acestea pot căpăta un rol educativ, de popularizare a științei și a tradițiilor populare.

*Recomandat
Natalia CIUBUC, dr., conf. univ.*